

4

NÁMĚSTÍ A PŘÍLEHLÉ ULICE VE VELKÉM MEZIRÍČÍ

Anotace návrhu

Navrženým uspořádáním náměstí vytváříme přehlednou platformu pro každodenní aktivity i kulturně-spoločenské akce. Navracíme centru kultivovanou podobu odpovídající jeho historické hodnotě.

Architektonicko-urbanistické principy návrhu

Velkomeziříčské náměstí je přirozeným centrem městských aktivit. Smyslem návrhu je zachovat a podpořit živost náměstí a zároveň z něj učinit atraktivní cíl návštěvníků města tak, že nová podoba detailu a uspořádání nenaruší, ale naopak kompozičně dotvoří historickou a urbanistickou identitu prostoru.

Uvolněním náměstí od zaparkovaných vozidel vzniká příležitost pro nové uspořádání, které lépe odpovídá provozním požadavkům, umožňuje rozvíjet kulturní život města, dává prostor spontánním aktivitám všedního dne a nechává vyznít působivý prostor lemovaný renesančními fasádami měšťanských domů. Cílem je přehlednost, prostupnost, logika vazeb a uspořádání prvků, klid, důstojnost a reprezentativnost.

V návrhu vycházíme z původních geometrických vztahů, které promítáme do nové podoby náměstí.

Malebnou křivku uliční čáry náměstí v návrhu akcentujeme osou (vytvořenou interpolací), která zároveň odpovídá kompozici hlavních dvou dominant - radnice a kostela. Na osu jsou jako korálky navěšeny drobné architektonické a umělecké artefakty náměstí, které jakožto nositele identity a významu náměstí (i celého města) respektujeme a ponecháváme ve stávající poloze. Jde o památník obětem Velkomeziříčské tragedie od sochaře J. Klímeše, na místě, kde byl oběšen vůdce povstání, kamenný sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého a kašnu se sochou sv. Floriana. Linii vedoucí středem zdůrazňujeme kladením dlažby i osvětlením. Osovost náměstí napomáhá orientaci a má pozitivní vliv na provozní uspořádání prostoru náměstí - spolu s příčným členěním jej dělí na uchopitelné celky, kterým lze posléze snadno dedikovat jejich využití. Intimnější místa se střídají s otevřenými, univerzálnějšími prostory. Otevíráme a rozšiřujeme předprostory významných institucí, a to z důvodu provozních (prostor pro expanzi aktivit - obřady apod. - ven z budov do veřejného prostoru), tak i z důvodů prostorového zdůraznění obou dominant, významných budov důležitých z hlediska veřejného života komunity.

Vyvážené náměstí nabídne mix příznačný pro centrum města: komfort pro každodenní činnosti (běžnou procházku, návštěvu úřadu, školy, zaměstnání či restaurace), volné plochy pro mimořádné kulturní a společenské aktivity, pobytová místa pro setkávání a zastavení se, pozorování městského života, hru dětí nebo poklidný odpočinek ve stínu stromu. Aktivní parter náměstí získává podél uliční fronty prostor, kam lze alokovat restaurační a kavárenské předzahrádky.

Ulice Komenského, Kostelní, Vrchovecká a Radnická jsou uvozeny pobytovými plácky na pomyslných vstupech do centra, které doplňujeme zelení a patřičným mobiliářem. V ulici Kostelní necháváme vyznít pohledovou osu mezi kostelem a synagogou - jedná se o jedno z míst, kde dochází k fyzickému i symbolickému propojení s židovským městem.

Město mezi řekami - spolupůsobení dvou částí centra Velkého meziříčí

Specifikem města je skutečnost, že se na soutoku dvou říček po staletí vedle sebe vyvíjely dva charakterově odlišné urbanistické celky. Městská struktura ulic s renesančním náměstím, kostelem a radnicí, obehnaná hradbami, za kterými postupně kolem dnešní ulice Novosady živelně rostla židovská čtvrť. Dodnes patrné napětí mezi dvěma entitami velkomeziříčského centra považujeme z hlediska lokálních urbánních vztahů za důležité téma. Odlišná prostředí se navzájem prolínají, doplňují a podporují - jedna bez druhé kulhá. Společně tvoří neopakovatelný obraz města, proto se k rozhraní těchto dvou celků vyjadřujeme okrajově i v návrhu, přičemž v dlažbě akcentujeme původní hranci obou celků, stopu bývalého Mlýnského potoka.

Provozní řešení náměstí

Plocha uprostřed náměstí je využitelná pro veškeré (prostorově náročné) aktivity - trhy, koncerty, pouť apod. Uspořádáním stromů a mobiliáře jsou v tomto "aktivním" prostoru vyhrazeny odpočinkové zóny, které zůstanou i během akcí zpravidla volné. Středový prostor je lemován koridorem o šířce 3,5 m pro průjezd vozidel. Vjezd na náměstí bude omezen pouze pro vozy s povolením a regulován výsuvnými sloupky. Mezi koridorem a fasádami domů je navržena dostatečná plocha pro pěší, restaurační předzahrádky. V tomto pásu jsou na hraně s

koridorem také osazeny svítidla, koše a stojany na kola.

Vymezené místo vycházející z logiky prostorových vztahů má v rámci "aktivní" plochy náměstí také vánoční strom, podium a dočasná tržnice pro každodenní sezónní trhy (ovoce a zelenina).

Dopravní řešení

V souladu s dopravní koncepcí města navrhujeme vyloučení průjezdné dopravy z prostoru náměstí.

Náměstí tak navrhujeme jako pěší zónu s časově regulovaným vjezdem pro zásobování, příp. vozy s povolením (regulace výsuvnými sloupky) a povoleným vjezdem pro cyklistickou dopravu. Počítáme s tím, že v areálu bývalého SVITu vznikne 110 parkovacích míst. V rámci pěší zóny náměstí jsou vymezena pouze parkovací místa pro zásobování. Při hlavních vstupech na náměstí, tj. při ústí ulice Komenského a Radnické, jsou dále navržena kolmá parkovací stání o celkovém počtu 25 míst. Celkově je v řešení území navrženo 100 parkovacích míst. Ulice navazující na náměstí jsou obousměrné, s průjezdným profilem šířky 5 m, komfortním pěším chodníkem a lokálně se zálivy pro podélná parkovací stání. Chodník je v ulicích oddělen od vozovky nízkým obrubníkem (10-12 cm).

Vegetační prvky

V návrhu jsme se rozhodli pro použití osvědčených vegetačních prvků. Celkem navrhujeme vysázet 38 nových stromů, které kompozičně domodelují prostor, vytvářejí příjemné pobytové mikroklima, posezení ve stínu. Zachováváme stromy (třešně) v Kostelní ulici před tělocvičnou. V Komenského ul. stávající stromořadí navrhujeme v rámci úprav celkové rekonstrukce nahradit kvalitnější výsadbou (viz situace návrhu).

Namísto dožívající pěťice (pův. šestice) lip ve středu náměstí rozmísťujeme nové stromy různým, avšak tradičním způsobem, v souvislosti s architekturou prostoru a novým provozním rozvržením. Jsou rozmístěny tak, aby nedošlo k deformaci urbanistického charakteru tohoto významného městského prostoru s frontou historicky cenných měšťanských domů. Místa se stromy se střídají s univerzálnějšími volnými plochami - vzniká tak určitý rytmus (střídání plno/prázdná) a řád, které náměstí naplňují, ale nezahlcují.

Stromořadí lemují hlavní vstupy na náměstí. Vycházejí z ulic, které se do náměstí "vlévají", akcentují hlavní osu náměstí a vyvažují přítomnost parkujících vozidel. Solitérní stromy dotvářejí kompozici celého náměstí, člení prostor a vytvářejí opět odlišné prostředí, jsou těžištěm konkrétního prostoru, kterému tak dávají smysl. Lze uvažovat o vysazení symbolického stromu (památná lípa). Skupina šesti stromů v prosluněné části a v jednom z pocitových těžišť náměstí poskytuje v kontrastu k otevřeným plochám příjemné, intimnější prostředí, vytváří ústřední pobytové místo (jež je akcentováno i v dlažbě).

Navržené druhy stromů: druh (název) - počet ks (umístění)

Tillia cordata - lípa srdčitá - 8 (skupiny stromů a solitéry)

Acer pseudoplatanus - javor klen - 24 (stromořadí)

Prunus serrulata / Prunus avium - 6 (skupina, Radnická ul.)

Materiály povrchů

Sjednocením povrchů do jedné úrovně a jejich kultivovaným materiálovým pojednáním dochází k vizuálnímu zklidnění náměstí a vytvoření platformy pro městský život. Zároveň je dlažba jedním z výrazových prvků, které reflektují geometrii náměstí - kladení dlaždic se vine v logice středové kompoziční osy.

Z ekonomických důvodů navrhujeme použití kvalitní betonové dlažby formátu 240 x 160 mm (odolnou vůči chemickým vlivům, tvrzenou, s pohledovou úpravou povrchu); návrh nevyklučuje možnost použití kamenné dlažby. Velkoformátové betonové dlaždice jsou doplněny žulovými kostkami 80 x 80 mm v exponovaných místech náměstí, kde zdůrazňujeme prostorovou hranu či změnu režimu (u kašny, u vodního prvku, pobytový prostor pod stromy, kolmice na osu, které člení plochu náměstí v příčném směru, lemování průjezdného pásu). Celá plocha náměstí je pojízditelná (z důvodu konání poutí apod.). Vějířovou žulovou dlažbou (kostky 150 x 170 mm) jsou dlažděny také vozovky v přilehlých ulicích a parkovací zálivy. Odvodnění plochy náměstí odpovídá navrženému uspořádání (žlábek v hraně průjezdného koridoru) a cca ctí i současnou polohu kanalizačních vpustí.

Osvětlení

Navržené pouliční lampy městského typu, lemují v rozestupu cca 20 m náměstí (kopírují hranu chodníku a prostoru pro průjezd zásobování) tak, aby dostatečně osvětlily hlavní provozní trasy. Doplňujeme je venkovními zemními svítidly v dlažbě (150x150 mm) v hlavní ose, které navíc architektonizují noční scénu náměstí. Dále je ke zvážení architekturní nasvětlení hlavních dominant náměstí (kostelu a radnice). Slavnostní osvětlení (např. o Vánocích) doporučujeme pouze decentní - nasvětlení stromů na náměstí klasickými žárovkovými řetězy. V některých bočních ulicích ponecháváme současnou polohu svítidel veřejného osvětlení na fasádě (např. ulice Radnická).

Mobilář a reklama

Mobiliář k sezení

Lavičky navrhujeme jednoduché, univerzální, s kovovou bytelnou konstrukcí a dřevěným laťováním, s opěradlem i bez (v závislosti na konkrétním umístění). Doporučujeme, aby se stejným typem laviček postupně dovybavilo (minimálně) celé centrum a došlo tak k vizuálnímu i symbolickému sjednocení.

V ulicích lavičky umísťujeme na navrhované "vstupní" plácky. Na náměstí jsou umístěny do míst, která mají největší pobytový potenciál, např. pod stromy, tak aby bylo posezení příjemné. Zároveň se snažíme reflektovat kompozici náměstí, stejně jako rozmísťovat lavičky rovnoměrně, tak aby bylo náměstí lavičkami obsluženo dostatečně (možnost odpočinku po cestě z nákupu apod.) Pod šesticí stromů navrhujeme také sestavy lavic se stoly (posezení se svačinou, pracovní schůzky apod.).

Infosystém

Doporučujeme sjednocení dosavadního orientačního a informačního systému do jednoduché designové řady typizovaných nosičů, aby došlo k minimalizaci různorodých prvků, které veřejný prostor v centru města zahlcují, a ve svém důsledku napomáhají spíše vizuálnímu smogu, než orientaci.

Navrhujeme základní informační prvky - tabule, které umísťujeme na náměstí do předprostoru radnice, kde mohou sloužit jako úřední vývěska i jako prvek informačního systému (mapa, navigace k pamětihodnostem). Obdobné prvky stejné designové řady doporučujeme použít také jako nosiče označení provozoven nacházejících se v dvorcích domů, příp. v druhém nadzemním podlaží měšťanských domů na náměstí. V současnosti spatřujeme způsob označování těchto provozoven jako velmi problematický (živelnost, chaos, různorodá grafika i fyzická podoba cedulí, bariéry v prostoru).

Vodní prvky

Stávající kašnu doplňujeme v prostoru náměstí dalšími dvěma prvky. Pítka k občerstvení, umytí rukou nebo opláchnutí zakoupeného ovoce na trhu umísťujeme do hlavního pobytového prostoru se šesticí lip. Na osu "věšíme" další korálek v podobě interaktivního prvku mlžítka, které v letních měsících zajistí jak osvěžení, tak zábavu pro děti i dospělé.

Zázemí kulturních akcí

Stan pro sezónní trhy

Namísto stávajících nesourodých individuálních stánků navrhujeme jednoduchou a ekonomickou konstrukci "tržnice" ze standardních lešinářských trubek, zakrytá plachtovinou vypnutou v hliníkových rámech. Lešinářské trubky budou natřeny pastelovými barvami. Stan bude volně průchozí rozměru 6x9m, podchozí výška 3 m. Na zimu bude možné konstrukci rozložit a drobné díly uskladnit do uzavřených prostor.

Podium + hlediště

Konstrukce je tvořena rovněž lešinářskými trubkami, doplněná o lešinářské nosníky. Prvky podia budou vizuálně korespondovat s dalším dočasným vybavením i ostatním použitým mobiliářem. Podium o rozměrech 12x7m je dostatečně dimenzováno na i větší akce. Konstrukčně i esteticky prvek podia vychází ze standardní produkce (re-design). Jako hlediště doporučujeme jednoduché skládací, stohovací židle či lavice.

BILANČNÍ TABULKA pro celé řešené území (náměstí + ulice)	VÝMĚRA	JEDNOTKOVÁ CENA - včetně montáže	CENA BEZ DPH	CENA S DPH	pozn.
VOZOVKY II., III. tř. zatížení III podl PIII - DL 100mm, L 50mm, ACP16 60mm, ACP16 80mm, ŠD 200mm - křižovatkové přejezdy (žulová dlažební kostka 150/170/100mm)	4914	3050	14987700		na vozovkách v přilehlých ulicích je možno využít stávajících cca 2650 m2 chodníkové žulové dlažby (to může ušetřit až 1060 000,- bez DPH)
CHODNÍKY nepojížděné II., III. tř. zatížení III podl PIII - DL 80mm, L 40mm, ŠD 200mm - chodníkové plochy (betonová dlažba 240x160x80 mm)	7971	2100	16739100		na chodnicích v přilehlých ulicích je možno využít stávajících cca 3000 m2 chodníkové žulové dlažby (to může ušetřit až 1150 000,- bez DPH)
CHODNÍKY Chodníky pojížděné II., III. tř. zatížení IV podl PIII - DL 80mm, L 40mm, ACP16 60mm, ACP16 80mm, ŠD 200mm - pojížděný chodník (betonová dlažba 240x160x80mm + žulová kostka 100/100/80mm)	4832	2750	13288000		
VEGETACE					
Acer pseudoplatanus	18	9000	162000		
Prunus Avium / Serrulata	6	10000	180000		
tilia cordata - 18-20 cm	14	10000	140000		
rabátka (mříž nebo propustná dl, nebo mlat)	152	3000	456000		
VODNÍ PRVKY					
mřížko, trysky	1	100000	100000		
možná rekonstrukce kašny	1		0		
MOBILIÁR					
Lavičky + 3 stoly	47	15000	705000		
Koše jednoduché >100l	15	3000	45000		
Koše na tříděný odpad	4	50000	200000		
Stojany na kola, jednoduché rámové	8	3000	24000		
pítka	1	35000	35000		
OSVĚTLENÍ					
lampy uliční v 5m á 20 m	43	40000	1720000		v rámci úspor je možné zachovat stávající osvětlení, mělo by však být sjednoceno, při využití 25 stávajících lamp úspora cca 900 000 ,- bez DPH
osvětlení v dlažbě	34	5000	170000		
osvětlení památek	15	10000	150000		
OSTATNÍ					
zahrazovací sloupek	30	2000	60000		
infromační systém, panel mapa	1	20000	20000		
reklamní cedule	6	10000	60000		
podium a sezení	1	900000	900000		
stan pro sezónní trhy	1	200000	200000		
SUMA	17869		50 341 800 Kč	60 913 578 Kč	
	m2 plochy	cena na m2	2 817,27 Kč		

Seznam příloh:

Grafická část

Panel č. 1

- a) Širší vztahy 1:5000
- b) Širší dopravní vztahy
- c) návrh situace v měřítku 1:750
- d) popis konceptu

Panel č. 2

- a) návrh situace v měřítku 1:250 dle výřezu
- b) charakteristické příčné řezy v měřítku 1:250
- c) perspektivy

Panel č.3

- a) zakres z ptací perspektivy do digitálního modelu dle vybraného stanoviště
- b) detaily navrženého řešení

Průvodní zpráva

- Základní principy návrhu
- Bilanční tabulka
- Anotace návrhu

Obálka „autor“

- Identifikační údaje účastníka
- Prohlášení účastníka
- Prohlášení účastníka o splnění kvalifikačních předpokladů
- Čestné prohlášení
- Digitální nosič s nadpisem
- Cenová nabídka za zpracování všech fází projektové dokumentace